

Številka: U-I-181/16-19

Datum: 30. 11. 2018

**PRITRDILNO LOČENO MNENJE
SODNIKA DR. MARIJANA PAVČNIKA
K ODLOČBI ŠT. U-I-181/16 Z DNE 15. 11. 2018, KI SE MU
PRIDRUŽUJE SODNIK DR. MATEJ ACCETTO**

POMENSKA DOLOČLJIVOST ZAKONA

1. V utemeljitvi odločbe, ob kateri v obliki več glos na rob zapisujem pritrnilno ločeno mnenje, je tudi naslednja utemeljitev (v točki 20):

"Iz ustaljene ustavnosodne presoje izhaja, da predpis ni nejasen zgolj zato, ker ga je treba razlagati, kajti uporaba predpisov vselej pomeni njihovo razlago. Z vidika 2. člena Ustave je predpis sporen tedaj, kadar z metodami razlage pravnih aktov ne moremo priti do jasne vsebine pravnih pravil (glej npr. odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-32/02 z dne 10. 7. 2003 (Uradni list RS, št. 73/03, in OdiUS XII, 71, 11. točka obrazložitve). Uporaba jezikovne, namenske in sistematične razlage privede do povsem jasne vsebine pojma malomarnosti. Da pojem malomarnosti obsega tako veliko (hudo) malomarnost kot tudi navadno (lahko) malomarnost potrjuje sicer že sam predlagatelj, ko obširno navaja, zakaj meni, da zakonodajalec za z ZZVZZ-G uveljavljeno spremembo drugega stavka prvega odstavka 86. člena ZZVZZ, ki je pomenila razširitev odgovornosti delodajalca iz velike malomarnosti tudi na navadno (lahko) malomarnost, ni imel ustreznih razlogov. Izpodbijana ureditev glede na navedeno ni v neskladju z načelom jasnosti in pomenke določljivosti iz 2. člena Ustave."

2. Stališče, ki sem ga navedel, je zelo pogosto izraženo v ustavnosodni praksi.¹ Njegovo pomensko jedro se nanaša na to, da morajo biti splošni pravni akti v tolikšni meri jezikovno jasni (razločni), da iz njih lahko določljivo ugotovimo pravno pravilo in njegov pomen. Določila splošnih pravnih aktov so zdaj bolj in zdaj manj določna, *conditio sine*

---

¹ Glej na primer že navedeno zadevo št. U-I-32/02 (OdiUS XII, 71) in zadeve št. U-I-98/02, št. U-I-29/04 (OdiUS XIV, 64), št. U-I-66/08 (OdiUS XVII, 73), št. U-I-297/08, št. U-I-123/11 in št. U-I-28/16 (OdiUS XXI, 25).

qua non pa vsekakor je, da mora biti pravni akt pomensko določljiv.² Če ne bi bil, bi imeli pred seboj pravno praznino.

3. Pomenska določljivost zakona (ki je prototip za splošne pravne akte) ni nikoli tolikšna, da bi bilo mogoče zakon samodejno uporabljati. V slovenski pravni znanosti je že vse od Pitamičevega predavanja *Pravo in revolucija* znano, da moramo razločevati med besedilom zakona, njegovim razumevanjem in uporabljanjem v konkretnih primerih.³ V sodobni pravni hermenevtiki je ta misel znana kot spoznanje, da zakon ne more nikoli "dohiteti" svojega razlaganja.⁴

4. Naslednje vprašanje, ki je vse prej kot retorično, je, kaj razumemo z ustaljenimi metodami razlage. Te metode razvijajo splošna in posebne pravne znanosti ter sodna (pravna) praksa na čelu z vrhovnim in ustavnim sodiščem. Idealno je, če na problem opozorijo že sodišča prve stopnje, ki se prva spoprijemajo s konkretnimi primeri.

5. V splošni pravni znanosti je v okviru rimsko-germanske pravne družine uveljavljeno, da je treba graditi na izročilu von Savignyjeve metodologije pravnega vrednotenja. Če temu sledimo, so klasične metode razlage jezikovna, logična, sistematična, zgodovinska in namenska (teleološka) razlaga.⁵ Ob teh metodah razlage je treba upoštevati tudi tiste, ki so značilne za nadaljnje razvijanje zakona in prava. V tem sklopu so posebej pomembne metode za zapolnjevanje pravnih praznin ter argumenti pravnih načel, kot so, denimo, argument pravne države, načelo sorazmernosti, argument neprava in argument *precedensa*.⁶

---

² V ustavnosodni praksi je bilo utemeljeno sprejeto stališče, da mora biti "zahteva po določnosti" toliko bolj poudarjena, kolikor "pomembnejša je varovana dobrina" [U-I-28/16 (OdlUS XXI, 25)]. Na ta zorni kot na več mestih opozarja tudi odločba št. U-I-25/95 (OdlUS VI, 158).

³ L. Pitamic, *Pravo in revolucija*, Tiskovna zadruga, Ljubljana 1920, str. 23: "V bistvu pravnega sistema leži antinomija, povzročena vsled dualizma: pravo kot tekst in pravo kot proces in izvrševanje tega teksta." Pitamičevo delo je ponatisnjeno v: M. Pavčnik (ur.), *Izročilo pravne znanosti*, GV Založba, Ljubljana 2008, str. 13–30.

⁴ W. Hassemer, *Juristische Hermeneutik*, v: *Archiv für Rechts- und Sozialphilosophie*, 72 (1986) 2, str. 203.

⁵ M. Pavčnik, *Argumentacija v pravu*. 3., spremenjena in dopolnjena izdaja. GV Založba, Ljubljana 2013, str. 57 in nasl., str. 70 in nasl.

⁶ M. Pavčnik, nav. delo, poglavje o nadaljnjem razvijanju zakona in prava (str. 123–216). V tuji literaturi glej na primer K. Larenz, *Methodenlehre der Rechtswissenschaft*, 5. izdaja, Springer Verlag, Berlin etc. 1983, str. 351 in nasl.; B. Rüthers, C. Fischer, A. Birk, *Rechtstheorie mit Juristischer Methodenlehre*, 8. izdaja, C. H. Beck, München 2015, str. 499 in nasl., str. 558 in nasl.; in E. A. Kramer, *Juristische Methodenlehre*, 5. izdaja, Beck, Manz, Stämpfli Verlag, Bern 2016, str. 191 in nasl., str. 249 in nasl. Glej tudi D. N. MacCormick, R. S. Summers, *Interpreting Statutes*, Dartmouth, Aldershot etc. 1991. V tem delu so obravnavana vprašanja razlage zakona v naslednjih državah: Argentina, ZR Nemčija, Finska, Francija, Italija, Poljska, Švedska, Združeno Kraljestvo in ZDA.

6. Razlaga zakona ne sme biti samodejna, čeprav so v praksi (pogosti) primeri, ki jih v določenem obsegu rešujemo rutinsko. Dober pravnik se nikoli v celoti ne preda rutini, ker vselej odloča s kančkom dvoma, da je primer, ki ga ima pred seboj, vsaj malček drugačen od že rešenih primerov ali pa da so se pogledi na razumevanje splošnih pravnih aktov spremenili. To, da se pravna praksa v času spreminja in razvija, je pojav, ki ga nikakor ne smemo prezreti.⁷

7. Srčika problema je, da je treba vselej povedati, na kateri argument se opiramo, kako ga dojemamo in kako s pomočjo enega ali več argumentov razumemo zakon in obe premisi, ki omogočata pravno odločitev. Prava moč sodniških odločitev (tudi odločitev ustavnega sodišča) niso zgolj odločitve, ki jih lapidarno izpisujejo izreki (dispozicije) odločb. Prava moč odločitev je argument, kako je bila metoda razlage uporabljena.

8. V konkretni zadevi sem glasoval za odločitev, ki je v izreku. Nosilni argument je, da je treba v pravni državi odgovarjati za škodo, ki je povzročena drugemu. Ta odgovornost je praviloma krivdna. V konkretnem primeru je kot stopnja krivdne odgovornosti predvidena tudi lahka malomarnost (*culpa levis*). Ta odgovornost je stroga, a ni v nasprotju z načelom pravne države. V njej naj se, kolikor je le mogoče, ravna odgovorno v medsebojnih razmerjih. Stroga stopnja krivdne odgovornosti prispeva k skrbnemu ravnanju pravnih subjektov.

Dr. Marijan Pavčnik
Sodnik

Dr. Matej Accetto
Sodnik

---

⁷ Prim. z referati na znanstveni konferenci o časovnosti razlage zakona: M. Pavčnik, T. Štajnpihler Božič (ur.), Časovnost razlage zakona, SAZU, Ljubljana 2018. Referenti so bili: M. Ambrož, R. Čeferin, A. Igličar, E. Kerševan, A. Novak, M. Pavčnik, T. Pavčnik, J. Sovdat, T. Štajnpihler Božič in D. Wedam Lukić.